

Maš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

LETO II / STEVILKA 8

V CELOVCU, DNE 26. FEBRUARJA 1959

CENA 1.50 ŠILINGA

Že na zemlji . . .

„Že na zemlji bosta našla pot eden do drugega,“ tako je zapisal pokojni koroški pisatelj J. F. Perkonig v svojem romanu „Patrioten“.

Koroški Slovenci že desetletja iščemo z vso odkritostjo pot do brata v deželi. Ni malo naše razočaranje, da tega brata nismo našli, brata, ki bi hotel ali mogel razumeti tudi nas, ki smo sicer po številu manjši od nemških sodečelanov, a po svoji kulturni delavnosti in razgibanosti za njim ne zaostajamo. Poglejte našo pesem, poglejte naše razgibano delo na podeželskih odrih, ki delujejo brez podpore iz javnih virov, ki živijo samo od lastnega idealizma. Narod ne živi zgolj od materialnih dobrin, ki jih je moč kupiti s šilingi, narod živi tudi iz duhovnih dobrin, ki se nenehno obnavljajo iz njegove lastne bitnosti.

V svoji zgodovini nismo imeli priložnosti, da bi si rezali svoj kos pravice, ta pravica nam je bila od večinskega naroda pičlo odrezana, pogosto pa v celoti odrečena. Najlepše postave in najboljši zakoni ne pomagajo nič, če ni pri tistem, ki ima oblast v svojih rokah in jo izvaja, tudi dobre volje, nekaj plemenitosti.

Skoraj bo že štiri leta, odkar je avstrijska država podpisala in je avstrijski parlament soglasno odobrila državno pogodbo in s tem tudi člen 7 te pogodbe. Mnogo slišimo in beremo o vzornem ravnanju z manjšinskim narodom pri nas v Avstriji, medtem ko se godijo povsod drugod, posebno pa še v Italiji, vnebovpijoče krivice. Južnotirolsko vprašanje je stopilo po zadnjih dogodkih v ospredje meddržavnih odnosov med Avstrijo in Italijo. Na eni strani trdijo Italijani, da je to njihova notranjepolitična zadeva, na drugi strani zastopa Avstrija razumljivo stališče, da je ona partner v pogodbi iz leta 1946 in ima polno pravico, da, celo sveto dolžnost, da se z vsemi sredstvi zavzame za svoje sorojake v Južnem Tirolu. Avstrijsko časopisje je polno ostrin proti Italiji, celo grožnje o bojkotu italijanskih letovišč so na dnevnem redu. Kakor izgleda, utegne postati to vprašanje tudi preko mej Avstrije in Italije evropsko vprašanje v posmeh vsem tistim, ki mislijo, da je mogoče danes po mili volji odrekati mednarodno zajamčene pravice. Na videz ne-tranjepolitični problemi čez noč postanejo mednarodna vprašanja, ki še bolj zastrupljajo že itak zapleteni mednarodni položaji.

V kako drugačni luči pa bi stala država Avstrija pred mednarodno javnostjo, če bi ona sama doma izpolnjevala prevzete obveznosti!

Ne moremo razumeti, da kancler Raab in zvezna vlada jeseni za sprejem delegacije koroških Slovencev nista imela časa, ko je šlo izrecno za avstrijske državljane, ki imajo pač to napako, da so Slovenci in terjajo od svoje države iste pravice, ki so zajamčene v meddržavni pogodbi. Sedaj pa, ko je skoraj celotna vlada sprejela delegacijo južnih Tirolcev, menda tudi ne bo več mogla mimo dejstev, da je njena dolžnost poslušati tudi lastne državljane.

Iz Dunaja izvem, da pripravlja poseben odbor vladnih strank nov zakon za ureditev šolstva v deželi. Že sedaj bi hoteli opozoriti vlado na dejstvo, da mora biti pri reševanju manjšinskih vprašanj udeleženo tudi zastopstvo manjšine. Potem, ko je že šole že nadzorovala ministrska komisija brez slovenskih zastopnikov, kar verjetno niso hoteli dovoliti manjšini vpogleda v dejansko zmešnjavo, ki vlada na šolah, hočejo sedaj zopet za kulisami pripraviti zakonske predloge, h katerim bodo poslanci v parlamentu le še dvignili roke. Pri vsakem gospodarskem zakonu kliče vlada pristojne zbornice, da povedo svoje mnenje, le pri reševanju manjšinskih vprašanj prizadete manjšine nočejo niti sprejeti, še manj pa poslušati.

Tudi koroško manjšinsko vprašanje ni zgolj notranjepolitična zadeva države, ker so pravice manjšini odmerjene po mednarodni pogodbi in pri vsaki taki pogodbi je odločujoče tudi mnenje mednarodnih forumov, kot je pravilno ugotovil predstavnik Avstrije pri Evropskem svetu.

Ko se je v jeseni 1958 koroški deželni šolski svet potrdil, da odpravi pravice, zajamčene iz l. 1945, se je oglašil tudi zunanji svet. Tam smo videli, kako zelo občutljivi so tudi pri nas, kadar kdo od zunaj razkrije golo resnico. Mislimo, da je v inte-

Britansko-sovjetski razgovori o Berlinski krizi

Mac Millan v Moskvi

Na zasneženem letališču Vnukovo je pristalo srebrno reakcijsko letalo »Comet« iz katerega je izstopil angleški ministrski predsednik Mac Millan s svojimi svetovalci. Ob vznožju stopnic, po katerih so prišli gostju z letala, jih je pozdravil prvi mož Sovjetske zveze Nikita Hruščev s svojimi tovariši, med katerimi je bil zunanji minister Gromiko. Zaradi ostre zime so imeli vsi, domačini in gostje kučme na glavah. Rusi so imeli črne, Mac Millan pa srebrno iz astrahana, ki mu jo je dobavil neki londonski klobučar.

V kratkem nagovoru je Mac Millan dejal, da ni prišel z namenom, da se pogaja in sklepa kakšne koli pogodbe, ampak da v razgovorih s sovjetskimi voditelji ugotovi kakšne so še možnosti za skupne napore za ohranitev miru, kajti gotovo je, da nihče noče vojne, toda v današnji zmešnjavi lahko tudi na prvi pogled brepromembna iskra povzroči vojno s strahotnimi posledicami. Misli je s tem na Berlin, zaradi katerega je sedaj tako na Vzhodu kot Zapadu slišati rožljanje z orožjem, čeprav ga nihče ne misli uporabiti.

Nezaupanje med zapadnjaki

Glede Mac Millanovega obiska vladajo na zapadu različna mnenja. Nemci in Francozi se boje, da ne bi morda Angleži na njihov račun sklenili kakega sporazuma v lastno korist, zato so bile Mac Millanove izjave namenjene bolj ušesom atlantskih zaveznikov, kot pa sovjetskim politikom. Posebno nemirni so v Bonnu, kjer sumijo, da bi bili Angleži že kar pripravljeni pristati na dokončnost sedanje delitve dveh nemških držav. Sovjeti Mac Millanovih izjav res niso preveč natančno vzeli in na prvem posvetovanju so predlagali, da Vel. Britanija sklene »pogodbo o prijateljstvu in nenapadanju« s Sovjetsko zvezo. Bil je to očiten poskus zabiti klin med zapadne za-

veznike, toda če ne bodo Angleži videli jasnih prednosti, se v tako kupčijo ne bodo spustili.

V političnem pogledu prihaja Mac Millanov obisk v zelo kočljivem trenutku, kajti zaradi bolezni ameriškega zunanjega ministra, ki je suvereno obvaldal in oblikoval zunanjo politiko svoje države, je vloga Amerike postala nekoliko šibkejša in pomen Velike Britanije je postal toliko večji. Zahteva Sovjetov po umaknitvi zapadnih sil iz bivše nemške prestolnice je sicer naletela na enotno odklonitev s strani zapadnih zaveznikov, toda Berlin je samo eno vprašanje v sedanjem zapletenem položaju v Evropi ter svetovnem vojaško političnem ravnotežju.

Po drugi strani pa je zapadni svet v čudni zadregi, namreč zaradi obilja gospodarskih dobrin. Proizvodnja v Ameriki ter Zapadni in srednji Evropi je dosegla svoj višek. Proizvaja namreč več dobrin, kot jih more porabiti in rabi nova tržišča, da proda svoje nakopičene zaloge. Zaradi prevelike proizvodnje morajo ponekod tovarne že omejevati delovni čas in zato se pojavlja že precej občutna brezposelnost v Veliki Britaniji, Belgiji, pa tudi v Zapadni Nemčiji. In izkušnje iz dobe po prvi svetovni vojni kažejo, da je brezposelnost strupeni vir političnih nemirov, ki lahko Evropo zopet vržejo v podoben kaos, kot je bil po prvi svetovni vojni in omogočil diktatorjem, kot sta bila Hitler in Mussolini, da se polastijo oblasti.

V Sovjetski zvezi pa še vedno vlada občutno pomanjkanje gotovih dobrin, in brez dvoma bodo za proceljem političnih vprašanj igrale v sedanjih moskovskih razgovorih veliko vlogo tudi gospodarske zadeve. In gospodarski sporazum bi brez dvoma pomirljivo vplival tudi na sedanja nasprotstva v politiki.

Težave Francije v Severni Afriki

Nerešeno alžirsko vprašanje še vedno povzroča hude skrbi francoski vladi. Minuli teden je zopet prišlo do streljanja na tuniško-alžirski meji, pri čemer je bilo več mrtvih. Po dosedanjih poročilih izgleda, da so francoske čete v Alžiru streljale na tuniške podanike. Vprašanje Alžira postaja vedno bolj zamotano, čim dalje se vlečejo boji med uporniki in francoskimi četami. Kar koli podvzame francosko vojaško poveljstvo, se izkaže za brezuspešno. Stotisoči resu države in ne samo manjšine, da izpolni prevzete dolžnosti, časa za to je bilo pač dovolj. Kako hitro je bila odpravljena šolska odredba iz leta 1945, čeprav na povsem nezakoniti poti. Nihče pristojnih se ni našel v državi, da bi vpostavil pravico in zakon; čeprav so videli in pisali, da je odredba z dne 22. 9. 1958 protipostavna.

Z vso odločnostjo ponavljamo zahtevo, da mora pri reševanju manjšinskih vprašanj sodelovati tudi manjšina po svojem zastopstvu, ker določbe člena 7 niso bile vnešene v besedilo državne pogodbe, da jih naša vlada sabotira in krši, marveč zato, da zajamčijo manjšini življenjske možnosti in sicer manjšini kot celoti. Za nas koroške Slovence pa je lojalnost do Avstrije samo po sebi razumljiva stvar in smo jo vselej v dejanju izpričali, tudi takrat, ko so drugi državo rušili in zrušili in prav zato ne potrebujemo naukov o lojalnosti od nikogar.

Naglasiti pa moramo, da člen 7 ne zadeva le šolskega vprašanja, marveč vrsto upravnih, sodnih, kulturnih in gospodarskih vprašanj, ki v celoti šele zagotavljajo enakopravnost drugega naroda v deželi.

najboljših vojakov z najmodernejšim orožjem ne more ugnati v kozji rog nekaj desetisoč upornikov v alžirskih hribih. Ti dobivajo seveda izdatno pomoč od svojih arabskih bratov v Tuniziji, pa tudi od drugod. Toka orožja in materiala na ogromni puščavski meji ni moč zajeziti in prav novo streljanje na tunizijske pripadnike kaže nervoznost in nemoč francoskih vojaških krogov. V Franciji sami pa naveličanost zaradi »večne« vojne v Alžiru narašča, posebno ker se stroški za to vojno zajedajo v živo telo francoskega gospodarstva ter nalagajo francoskemu perbivalstvu nova bremena. Obenem pa slabi položaj Francije v Evropski gospodarski skupnosti.

Bomba proti Slovincem v Trstu

Bombo, polno letakov z napadi proti Slovincem, je s tribune za gledalce vrgel neki fašist v sejno dvorano tržaškega magistrata, ko je zasedal občinski svet. Bomba se je z velikim treskom razpočila, pri čemer so papirnati letaki začeli goreti in poškodovali na obrazu neko občinsko odbornico. Naglo prihiteli slugi so pogasili ogenj. Ta bomba bi naj bila protest narodnih nestrpnostev proti zasedanju mešanega italijansko-jugoslovanskega odbora, ki se sedaj vrši v Beogradu in ima na svojem dnevnem redu uvedbo slovenščine v uradih v Trstu.

Pismo slovenskih organizacij zvezni vladi

Dne 25. februarja sta Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij naslovila na zvezno vlado pismo, v katerem opozarjata slednjo, da še doslej zaman čakata odgovora na vlogo za sprejem z dne 10. novembra 1958 ter ponovno prosita za določitev termina za sprejem, ki je nujen posebno z ozirom na nerešena vprašanja glede člena 7 državne pogodbe ter nezakonitega stanja na šolskem področju.

- KRATKE VESTI -

1000 študentov je v Rimu demonstriralo pred Palazzo Chigi, v katerem je nastanjen italijansko zunanje ministrstvo ter vpilo: »Južna Tirolska je italijanska!« Policija je ohranila demonstrante pod kontrolo. Pojačila je stražo, da prepreči sleherni poskus vdora v avstrijsko poslaništvo v Rimu.

20.000 Dunajčanov se je zbralo na ulicah med Štefanovo stolnico in Albertino ter pozdravljalo skupine južnotirolskih narodnih noš, ki so proslavljale v okviru »Tiroler Heimatbunda« 150. obletnico tirolskega upora proti Bavarcem. Vzklikali so »Južna Tirolska je naša«.

»Berg-Isel-Bund«, avstrijska organizacija, ki se zavzema za pravice južnih Tirolcev, je v posebnem zborovanju v Inomestu sprejela resolucijo na avstrijsko zvezno vlado, v kateri zahteva, da se slednja glede južnih Tirolcev obrne s protestom na Združene narode ter da pri mednarodnem razsodišču v Haagu vložijo tožbo proti Italiji zaradi neizpolnitve pogodbe De Gasperi-Gruber iz leta 1946. (Glej več na 2. str.)

Boris Pasternak, ruski pisatelj, ki mu je bila priznana letošnja Nobelova nagrada za književnost, a jo je moral na višje povelje iz Kremlja odkloniti; se je iz svoje vile v bližini Moskve umaknil neznanokam, da se »izogne nadlegovanju«, kot pravi uradno poročilo. Pasternaka je v zadnjem času obiskalo več tujih novinarjev, katerim je pisatelj osebno izjavil, da je — v nasprotju z izjavami, ki jih je prinesla uradna sovjetska agencija — srečen zaradi visokega odlikovanja.

Prvo lastno raketo nameravajo preizkusiti Francozi na vojaškem vežbališču Colomb-Bechar v Saharski puščavi. V tej zvezi poročajo tudi, da se priprave za poskus prve francoske atomske bombe bližajo koncu.

Sibirija utegne postati jabolko prepira med Sovjetsko zvezo in Kitajsko, je izjavil bivši ameriški predsedniški kandidat Adlai Stevenson na svojem povratku po daljšem obisku v Sovjetski zvezi in Kitajski. Kitajsko prebivalstvo namreč zelo naglo narašča in bo iskalo nove predele za naselitev, ako se Rusom ne posreči, da sedaj redko poseljeno Sibirijo zavarujejo z gostejšimi lastnimi naselbinami.

Naše prireditve

ST. JAKOB V ROŽU

Farna igralska mladina St. Jakob v Rožu vabi v nedeljo, dne 1. marca na lepo igro »REVČEK ANDREJČEK«

Prireditve bo popoldne ob pol 3. uri in zvečer ob 7. uri v farni dvorani. Pridite vsi, ki ljubite lepo zabavo v krogu naše igralske družine.

ST. VID V PODJUNI

Slov. prosvetno društvo »Danica« v St. Vidu v Podjuni, vabi na prireditev igre »Prisega ob polnočici«, ki bo v nedeljo, dne 8. marca 1959 ob pol 3. uri pri Voglu v St. Primožu in ob 7. uri zvečer v Narodnem domu v Zitari vesi. Vabijo igralci.

Politični teden

Po svetu . . .

Središče mednarodne politične delavnosti v minulem tednu je bila zopet Moskva, kamor je prišel na obisk angleški ministerski predsednik Mc Millan, da ugotovi ali na Vzhodu tudi že prevladuje odjuga, kajti na Zapadu že zaradi milega vremena poganjajo prve pomladne cvetke spravljivosti glede Berlina. Pa o tem več na prvi strani.

Kljub pomirljivim izjavam na Vzhodu in Zapadu pa smo tudi v minulem tednu bili priča dogodkom, ki kažejo, da pod odejo pomirljivih besed »mrzla vojna« divja še naprej.

Nemir na Bližnjem vzhodu

Je sedaj postal najbolj občuten v Perziji. Sovjetska vlada je nenadoma odpovedala razgovore za sklenitev pogodbe, ki bi naj na novo uredila odnose med obema sosednjima državama. V Moskvi so se spomnili, da jim stare pogodbe dajejo pravico do zasedbe severnega dela dežele, dočim ima do zasedbe južnega dela pravico Velika Britanija, to seveda le v primeru nevarnosti za mir. Da je pa danes lahko mir vsak trenutek v nevarnosti, ni dvoma, zato sovjetska zahteva ni brez neke formalne upravičenosti. Drugo vprašanje pa je seveda, kdo ta mir ogroža. Perzijski šah Reza Pahlevi, ki sedi na »pavjem prestolu«, se zaradi teh groženj ni posebno prestrašil ter izjavil, da bo Perzija svojo neodvisnost branila. Lahko je to storil, kajti pred kratkim je bil v Teheranu ameriški vojni minister Mc Elroy, ki mu je zagotovil, da Združene države ne bodo dopustile spremembe vojaškega in političnega položaja v tem delu sveta.

Kassem se pogaja z — Angleži

Tudi v Iraku, kjer vlada general Kassem, potem ko je odstranil vlado Angležem prijaznega Nuri paše in se naslonil na Sovjetsko zvezo, sedaj ne gre tako, kot bi si v Moskvi želeli. Kassem je začel posnemati svojega tekmeča, egiptovskega diktatorja Nasserja in igrati na dva kraja. Potem ko je že dobil precej orožja iz Sovjetske zveze, se je začel pogajati — glej čudo — z Angleži, proti katerim je še pred kratkim bljuval ogenj in žveplo, da mu dobavijo — tudi orožje.

Poudarjeno prijazen sprejem maršala Tita, ki se je na povratku svojega dvomesečnega potovanja po Daljnem vzhodu ustavil v Egiptu, pa kaže, da razmerje med Kairo in Moskvo ni posebno prijateljsko. Moskovsko časopisje sicer ne napada Nasserja, pač pa zelo ostro Tita in Jugoslavijo. Glasne izjave o trajnem prijateljstvu in bratstvu med Egiptom in Jugoslavijo (?) pa Moskvi brez dvoma niso prijetne.

Na Ciper se je vrnil mir

Toda ene skrbi je Moskva rešena. Spor zaradi Cipra je bil urejen in sovjetskemu radiu se ne bo treba več zavzemati za ciprsko upornike, ki jih tako kruto preganja angleški kolonialni imperializem. Pri svoji človekoljubni vnemi je šel tako daleč, da je v njegovih poročilih celo ciprski nad-

škof Makarios postal simpatična figura. Prejšnji teden pa so v Londonu turški in grški ministerski predsednik, nadškof Makarios in voditelj turške manjšine na otoku dr. Kučuk ter britanski zunanji minister Selwyn Lloyd podpisali pogodbo, ki daje Cipru politično neodvisnost. Postal bo republika. Ta rešitev je kompromis, ki sicer ni nikogar izmed prizadetih osrečil, vendar je odstranil jabolko prepira, ki je zastrupljalo odnose med Grčijo, Turčijo in Veliko Britanijo. Od politične zrelosti grške večine na otoku bo odvisno, ali se bo življenje turške manjšine ondi mirno razvijalo. Najbolj zadovoljni so pa pri tem tisti, ki so pravzaprav največ »izgubili«: Angleži. Oni so zopet ob eno kolonijo manj, rešeni so pa tudi velike skrbi za red in mir na otoku. Ohranili so pa to, za kar se jim je pravzaprav šlo: vojaška oporišča na otoku, ki jih bodo imeli zasedena v imenu Atlantskega pakta. In glej, edini, ki s povratkom miru na Ciper niso zadovoljni, so Sovjeti.

. . . in pri nas v Avstriji

Južnotirolsko vprašanje v ospredju

Ob priliki 150-letnice smrti Andreja Hoferja, tirolskega upornika v napoleonskih časih, je njegova rojstna dežela Južna Tirolska in z njo zvezano vprašanje avstrijske manjšine v Italiji zopet stopilo v ospredje. Začelo se je z obiskom predstavnikov Južne Tirolske na Dunaju pred nekaj tedni. Takrat so južnotirolski politični voditelji bili sprejeti pri zvezni vladi (ki si je za to vzela čas, dočim ga za koroške Slovence nimal) ter se pritožili proti politiki italijanske vlade, ki gradi v Boznu in drugod velike stanovanjske bloke za priseljene Italijane. Južnotirolski predstavniki v pokrajinski vladi »Alto Adige-Trentino« so iz protesta odstopili, a južnotirolski župani zagrozili, da bodo storili isto. Italijani se zaradi tega niso nič kaj razburili. Namesto predstavnikov manjšine v pokrajinski vladi so enostavno imenovali Italijane. . . . Vse gre mirno naprej in spricho tega so si župani premislili ter lepo obsedeli na svojih stolčkih.

Napetost je priklopela do vrhunca, ko sta se tirolski deželni glavar dr. Tschingfrey in deželni svetnik dr. Oberhammer podala na Južno Tirolsko, da se udeležita proslave upora pred 150. leti. Italijanske obmejne oblasti so jima na Brennerju zastavile pot in moža sta se morala vrniti v Innsbruck. Avstrijska vlada je v Rimu protestirala, toda novi zunanji minister Pella si je najprej vzel precej časa za spre-

Napetost zaradi Južne Tirolske se pa že občutno pozna na splošnih odnosih med obema državama in izgleda, da utegne Italija seči celo po gospodarskih represalijah. Avstrijske carinske oblasti na Vratih so dale že dober zgled z novimi carinami na »mali uvoz« iz Trbiža, ki so zbudile precej hude krvi v Celovcu in Beljaku, kjer se je nakupovalna pot v Trbiž že kar udomačila. Pred kratkim je italijanska vlada odobrila večji kontingent za uvoz jugoslov. živine, kar bo šlo na škodo avstrijskih izvoznikov. Slišati je celo, da utegne Italija

omejiti uvoz leša iz Avstrije, s čemer bi seveda bila ljubezen Avstrijecev do manjšine na Južnem Tirolskem postavljena na zelo hudo preizkušnjo.

V vsakem primeru pa avstrijski hrup glede južnotirolske manjšine postavlja Avstrijo v mednarodnem svetu v dvomljivo luč, kajti znano je, da so bile doslej dosledno koroškimi Slovincem zanikane mnoge pravice, ki jih Južni Tirolci že imajo oz. jih zanje Avstrija zahteva.

Sicer pa izgleda, da na Dunaju niso posebno bojaželjni in Italija je tudi to spetno izkoristila zase. Dočim je tirolskim politikom preprečila potovanje na Južno Tirolsko, pa je avstrijski državni tajnik v zunanjem ministrstvu dr. Gschnitzer lahko nemoteno potoval v Hoferjev rojstni kraj v Passeiertalu in položil venc na njegov spomenik. Čudno je le, da se je dr. Gschnitzer pustil zmanevirati v ta podvig, ki se je končal z moralno klofuto njegovim tirolskim somišljenikom ter italijansko politično zmago.

Kupi premoga se kopicijo

tudi v Avstriji in delajo sive lase politikom in gospodarstvenikom. Preobilje premoga je splošen evropski pojav in zaradi naraslih zalog posebno trpita Zapadna Nemčija in Belgija. Cene so padle in tudi sama po sebi skromna avstrijska proizvodnja se je znašla v težavah. Delavske organizacije so se takoj oglasile z zahtevo, da država prepove uvoz cenejšega tujega premoga in s tem zajamči prodajo domačega dražjega premoga. Takoj so se seveda oglasili zastopniki kmetijstva, ki so opozorili socialiste, da oni sicer zahtevajo zaščito domačega premoga pred tujo konkurenco, so pa proti zaščiti domačega poljedelstva pred tujimi agrarnimi pridelki. Stvar ni tako čudna, kajti rudarji volijo socialiste, kmetje pa ne. . . . Vsekakor bodo v tem položaju mogli tudi kmetijski zastopniki kaj izbiti za stan, ki je glede svojih upravičenih zahtev bil doslej še najmanj uslišan, če bodo zadosti spretni, česar pa doslej še niso dokazali.

Papeški nuncij sprejet pri državnem predsedniku

Papeški predstavnik na Dunaju, apostolski nuncij nadškof Dellepiane je te dni praznoval 75-letnico rojstva in je dobil z vseh strani mnogo čestitk. Slovesni obisk nuncija pri drž. predsedniku dr. Schärflu kaže, da se je ozračje med Dunajem in Vatikanom v zadnjem času nekoliko izboljšalo in izgleda, da pogajanja za konkordat dobro napredujejo.

Pri nas na Koroškem

pa je mož, ki ima možnjo dežele v svojih rokah, finančni referent deželni svetnik Sima v Velikovcu izjavil, da bodo baje prihodnje leto le

začeli graditi znamenito podjunsko železnico

kajti nekaj denarja v ta namen je že na razpolagi, čeprav ne baš mnogo, je še pripomnil. V zadnjem času so se namreč pojavile govorice, da v proračunu predvidenega zneska ne bodo mogli porabiti zaradi tega, ker potrebni načrti niso bili pravočasno gotovi. Denar, ki je na razpolago, so pa mislili uporabiti za cestno železnico na Dunaju. Usoda podjunske železnice je zelo zamotana, gotovo še bolj kot njena trasa. Sicer pa posebno danes, ko povsod vlada preobilje premoga, pomen te železnice postaja še manjši, kot je bil in bi res lahko tiste milijone kje drugje koristneje uporabili, recimo za ceste v južnem delu dežele!

Zgradnjo elektrarne v Kazazah bodo kmalu začeli,

je nadalje napovedal deželni svetnik Sima, kajti vse ovire glede potrebnega denarja so bile odstranjene. Načrti in proračuni so že gotovi. Stala bo 668 milijonov šil. in začetek gradbenih del bo prihodnje leto. Ta projekt je vsekakor važnejši in tudi v gospodarskem pogledu rentabilnejši, kajti potrebe po električnem toku rastejo iz leta v leto.

SV. KRISTOF IN PATRON AVTOMOBILISTOV

Sveti Kristof je že dolgo let zaščitnik avtomobilistov in najdemo njegovo sliko pogosto tudi na avtomobilih. Neka ameriška tovarna je v zvezi s tem postavila na trg novost.

Če preseže hitrost avtomobila 100 kilometrov, se posveti pod sliko svetnika napis: »Zdaj pa ne računaj več na mene!«

SLOVENC

doma in po svetu

Otvoritev slovenskega parlamenta

Dne 19. februarja se je v Ljubljani slovesno začelo redno zasedanje Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije, topot prvič v novozgrajeni palači v Šubičevi ulici. Predsednik Miha Marinko je v kratkem otvoritvenem nagovoru dejal, da je to zgodovinski dogodek, kajti prvič v zgodovini zaseda slovenski parlament v lastnem, v ta namen zgrajenem domu. Takoj po koncu druge svetovne vojne je sedaj že pokojni arhitekt Jože Plečnik zamislil stavbo novega slovenskega parlamenta, ki bi s svojo katedrali podobno obliko vtisnila prestolnici Slovenije svoj poseben pečat, podobno kot ga daje Londonu Westminster, Dunaju stolnica sv. Štefana, Parizu cerkev Notre Dame in Eiffelov stolp, Rimu bazilika sv. Petra. Radi pomanjkanja sredstev in drugih razlogov ta načrt ni bil izveden. Izdelava osnutka za moderno, vsaj sedanjim potrebam zadovoljujoče poslopje je bilo nato poverjena ing. arh. Ernestu Glanzu. Novozgrajena palača je moderna stavba, ki dobro služi svojemu namenu, obenem pa je estetska obogatitev Ljubljane. Ostala bo brez ozira na spremembe razmer. Njeno notranjost so okrasili s svojimi deli najboljši slovenski likovni umetniki, kot smo že pred kratkim poročali v našem listu. Padlo je v oči, da pri otvoritvi ni bilo nobenih gostov v imenu osrednje vlade in zveznega parlamenta v Beogradu.

Našla je življensko nit - na Norveškem

Pod tem naslovom je dnevnik »Romerikes Blad«, ki izhaja na Norveškem, poročal o 21-letni Slovenki Marjeti Ficko. Ona je spleta nov oltarni prt za cerkev v kraju Furiseth; ta prt prihajajo občudovati od blizu in daleč. Za izdelavo je porabila 350 ur. Ima pa naročila še za vezenje obrednih oblačil še za dve nadaljnji cerkvi. Marjeta Ficko je po rodu iz okolice Trsta in se je kot begunka preselila s starši na Norveško, kjer si je družina ustvarila novo življenje. Marjeta obiskuje šolo za ročna dela in namerava postati učiteljica za ročna dela.

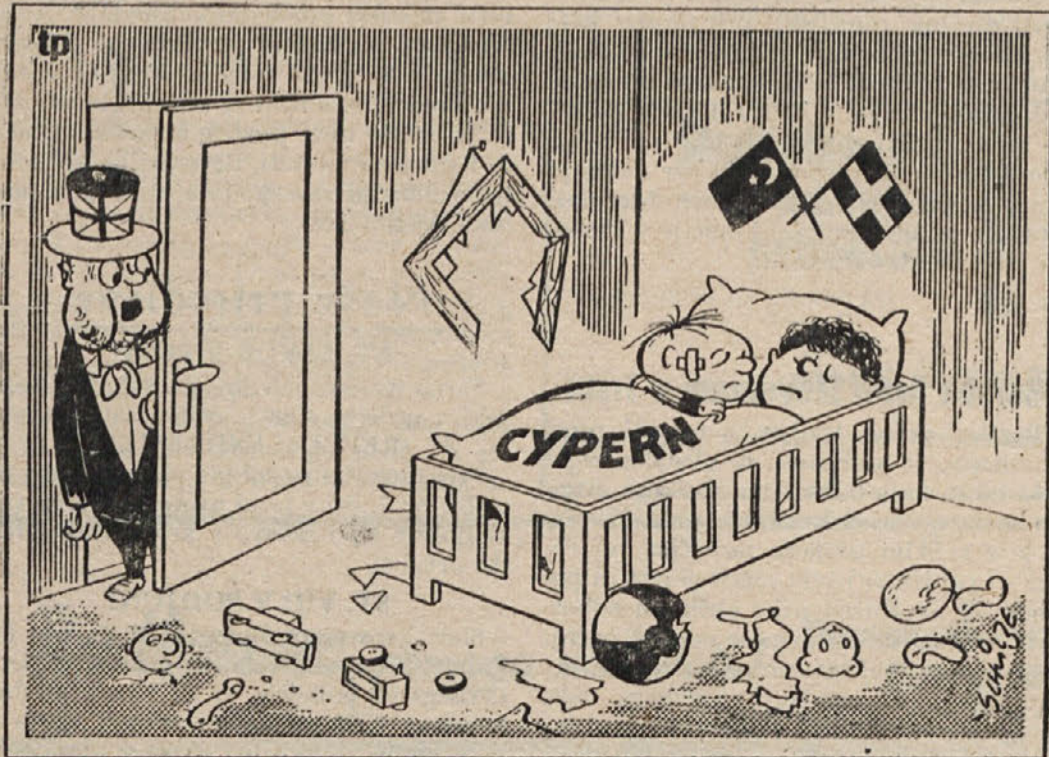
Ko so se pred 7 leti iz begunskega taborišča v sončni južni Italiji odpravljali proti mrzlemu severu, so Marjeto nekateri plašili: »Ne hodite, tam gori ni nikoli sonca, je večni led in sneg in po ulicah se plazijo volkovi.« Pa ona tega ni preveč verjela in je zadovoljna z gostoljubno deželo, kjer je družina našla sicer mrzle kraje, a tudi dobre ljudi, ki so jim pomagali ustvariti si topel dom.

Letošnje Mohorjeve knjige iz Celja

Tudi za leto 1959 je Mohorjeva družba v Celju, kljub znatni zamudi, izdala svoj redni knjižni dar, ki obsega 4 knjige. Koledar je skrbno in pestro urejen. V primeri z nekaterimi prejšnjimi leti prijetno vpliva odsotnost političnih člankov časovnega pomena. Koledar krasijo številne slike s kratko razlago. Le ena, ki predstavlja nekega starejšega gospoda, je brez komentarja. Kalendarjski seznam z imeni svetnikov bo ustregel številnim bralcem v Sloveniji, saj je v tem pogledu Koledar res edinstvena publikacija. Posebno vrednost mu daje še duhovna misel za vsak mesec, ki navezuje na svetopisemske izreke. Zelo bogat je literarni del, ki prinaša celo vrsto kratkih zgodb. Med avtorji srečamo priznana in spoštovana imena kot F. S. Finžgar, Janez Jalen, njima pa se pridružujejo mlajši kot Alojz Rebula, Janez Kmet in drugi. Bera pesništva je tudi obilna in med temi velja posebej omeniti Antona Vodnika. Poučni so članki o jugoslovanskih gospodarskih načrtih ter o razvoju in vlogi elektrike. Koroški je posvečen članek Jožeta Dolenca, ki razgrinja pred slovensko javnostjo (saj je Mohorjeva družba še vedno založba z največjo knjižno naklado — okrog 80.000 izvodov) »Delež Koroške v slovenski kulturi.« Ta temeljiti članek prikaže v jasni in zgoščeni obliki doprinos koroških kulturnih delavcev k skupni slovenski kulturi, od Brižinskih spomenikov pred 900 leti pa prek cistercijanca L. Pachemekerja iz Vetrinja, ki je spisal prvo slovensko knjigo za katoliško versko obnovo našega rodu — Katekizem, preko Megiserja, Gutsmana, Slomška, Einspielerja, Matije Majarja Ziljskega, Janežiča pa do današnje dobe. Pisec zaključuje svoj sestavek takole: »Koroški delež v slovenski kulturi je velik in je plod slovenske koroške zemlje, njenega političnega, družbenega in jezikovnega življenja, ki je v zvezi vsemu le ohranilo svoje slovenske posebnosti, od preproste narodne pesmi preko bukovniške književnosti, koroških slovenskih narečij itd., pa do najvišjih oblik slovenskega znanstvenega in kulturnega življenja, s katerimi veže Koroško v pisano in živo celoto slovenske kulture.«

Bibliofilska dragocenost je lična izdaja F. S. Finžgarjeve zbirke pripovedk »Makalona«, ki jo je okrasil mojster Jože Plečnik.

Kot 109. zvezek Slovenskih večernic so izšli »Vozarji«, je to prvi del že znane povesti Janeza Jalena »Ovčar Marko«. Četrta knjiga redne zbirke je »Naše domače zdravilne rastline.«

„Kakor sta si postlala, tako bosta ležala,“ pravi John Bull (Anglež), ki se poslavlja od svojih ciprskih varovancev, Grkov in Turkov.

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Ustoličenje novega župnika

Prva postna nedelja za Šmihel ni bila žalostna, ampak slovesna in vesela: slovesno je bil inštaliran naš novi župnik, preč. g. Kristo Sricenc. To pomeni, da je bil novi župnik slovesno in uradno po škofovem zastopniku mil. g. kanoniku Alešu Zechnerju postavljen za župnika.

Saj je preč. g. župnik že nekaj mesecev vršil župnijske posle, toda sedaj je res prav naš, sedaj se ne more več premisliti in nam uiti in tako imamo po devetmesečnem premoru zopet pravega, stalnega župnika. V nedeljo je šmihelska farna družina pokazala, kako je tega vesela.

Velika množica se je zbrala pred župniščem, ko je novi g. župnik prišel v spremstvu mil. g. kanonika Zechnerja in vogrškega provizorja č. g. Zaletela. Pevci so mu pod vodstvom g. Miheja Sadjaka zapeli pozdravno pesem, nakar je šel sprevid proti cerkvi. Pri slavoloku pred cerkvijo, kjer je bil napis »Farna družina pozdravlja svojega očeta«, ga je najprej v imenu šolarjev pozdravila učenka Klokarijeva Lenčka. Ob spremstvu vseh ministrantov so deklamirali trije; oba Poltnikova in Žopov z Letine. Pozdrave župne cerkve in vseh podružnic je izrazila diakinja Helga Čebul v deklamaciji:

Župnik in dekan naš prečastiti,
vašega prihoda se moramo veseliti,
šent Lipš pa mora močno žalovati,
ker vas je moral Šmihelu žrtvovati.

Pozdravlja vas pristrčno Šmihel,
ki je lani rojaka-škofa sprejel
in ima za patrona svetega Mihaela,
ki tehta dobra in slaba dela.

Z geslom: »Kdo je kakor Bog?«,
hudiča pognal v peklenški rog.
Naj še v fari satana prežene,
da se moč in dobroti božja razodene.

In Sveta Katarina, ki jo pred sto leti,
posvetil škof Slomšek je sveti,
naj vso farno z griča varuje,
in faranom pravo pamet posreduje!

Tam pod Peco Vas Večna ves pozdravlja,
kjer sveti Martin kristjanom oznanja,
da si pomagajmo, se med seboj ljubimo,
vsi kot bratje v Kristusu živimo.

Pozdravljajo Vas tudi Rinkole ob Dravi,
daleč so, pa krščanski duh je pravi.
In še mala, a lepa cerkva v Dvoru
se pridružuje Vaših voščilcev zboru.

Tem cerkvam gospodar in oče ste
postali,
da bi jim le dolgo zvesti ostali!
Mi pa jih bomo pogosto radi obiskali,
da bomo vedno boljši farani
postali!

V imenu cerkvenega sveta so ga pozdravili ključar Pongračev oče. Ker je bil g. župan zadržan, ga je v imenu občine pozdravil g. Kralj, v imenu šole pa direktor g. Alfred Loser. Kot predsednica ga je v imenu Marijine družbe pozdravila Kučejeva Mica, v imenu Tretjega reda pa Kilnova mama. Kušej Hanzej je pozdravil v imenu Kat. prosvetnega društva in ga prosil, da bi tudi on tako kot njegov prednik pomagal društvu, da bo delalo po katoliških načelih in širilo pravo krščansko in narodno omiko.

Ko je cerkveni zbor zapel še pesem: »Najvišji, vsemogočni Boge«, smo šli v okrašeno cerkev. G. kanonik so v slavnostni pridigi govorili o pomenu Marijinega leta, ki ga končavamo in o pomenu inštalacije in razloži obred. Novega župnika so izročili varstvu Marije in mogočnega nadangela Mihaela ter priprošnji rajnega župnika g. Piceja in rajnega bogoslovca Silana iz Zvabeka, rojstne fare župnikove. Silan je tik pred posvečenjem žrtvoval svoje življenje in svoje izredne talente za duhovniški naraščaj.

Po lepem in pomenljivem obredu inštalacije je imel g. župnik slovesno sv. mašo ob asistenci mil. g. kanonika. V pridigi je omenil misli, ki ga vodijo v dušnem pastirstvu, da hoče biti vsej farni družini oče, da jih hoče voditi k oltarju in obhajilni mizi, da naj bo hiša božja lepa in kraj veselja in da hoče imeti otroško srce žive vere, materinsko srce ljubezni in moško srce dejanj.

Farani so v nabito polni cerkvi pozorno sledili obredom in toplim besedam g. ka-

Pri nas na Koroškem

nonika in g. župnika in uživali lepo cerkveno petje. Ob koncu pa so z g. župnikom vsi veselo in hvaležno zakeli zahvalno pesem: »Tebe Boga hvalimo«. Res moramo biti veseli in Bogu hvaležni, da nam pošilja svoje poslanice-duhovnike in da je poslal šmihelski fari tako gorečega in izkušnega pastirja!

Sedaj pa omenimo še zadnjo poroko v pustnem času. Na pustni ponedeljek sta se v župni cerkvi poročila Albin Baučej, pd. Mačkov iz Letine in Ana Wölbl iz Male

vesi. Ker je nevesta iz globaške fare, ju je poročil globaški g. župnik preč. g. Franc Posch. Ženin je cerkveni pevec in igralec Kat. prosv. društva. Vesela ojet je bila pri Likebu in seveda so jima pevci pred, pri in po poroki prepevali. Upamo, da bo ženin še nadalje ostal zvest petju in katoliškemu prosvetnemu delu in naj bo iz nju zarod nov, zvestih, vernih šmihlečanov.

Želimo jima veliko sreče in blagoslova v zakonski skupnosti!

Program „Pasijona“ v Podjuni!

Za letošnji postni čas je Katoliško prosvetno društvo v Globasnici pripravilo »Pasijon« ali »Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa«. Je to izredna prireditev, ki oživlja stare slovenske pasijanske tradicije na Koroškem in zato že sedaj nanjo vse naše bralce opozarjamo in jih vabimo, da se predstav v čim večjem številu udeležijo.

Vse predstave bodo pri Šoštarju v Globasnici

V soboto, dne 7. marca predstava za otroke. Začetek ob pol 3. uri popoldne.

V nedeljo dne 8. marca ob 2. uri popoldne predstava za globaško farno.

Vstopnice so že sedaj naprodaj v gostilnah Šoštar in Štekl.

V nedeljo, dne 15. marca ob 2. uri popoldne predstava za dekanijo Šmihel.

Vstopnice so naprodaj v naslednjih župniščih: Šmihel, Vogrče in Pliberk.

Na cvetno nedeljo, dne 22. marca, bo predstava za dekanijo Dobrolo ves. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnice so naprodaj v Dobrli vesi v dekaniji pisarni in pri prevozniku Stefanu Sienčniku. V Žitari vesi, Železni Kapli in Škocijanu pa v župnišču.

Urejen je tudi prevoz in vsa pojasnila dobite pri č. g. domačem župniku.

Da bo moč urediti vse potrebno za gladki potek predstave, prosimo vse, da si vstopnice nabavijo vsaj do petka opoldne pred vsako prireditvijo.

Vse prijazno vabi

ODBOR

ŠT. LIPŠ

(Šolske razmere in še drugo)

Mi šentlipšani smo trdno uverjeni, da je naš kraj najlepši na svetu. O tem so nas prepričali tudi g. Vinko Zaletel ob priliki svojega predavanja o Ameriki, katero so imeli na zadnjo predpostno nedeljo v farni dvorani. Saj je ob zaključku tega tako zanimivega predavanja, pri katerem smo videli celo vrsto čudovito lepih slik, vzkliknil star naš očanec: »Vse lepo, a najlepši pa je le naš št. Lipš!«

Kljub svojim divnim lepotam je postal tudi naš kraj umirajoča fara. Lanska farna bilanca beleži proti 13 pogrebom samo 5 krstov na leto.

Tudi letos, dasi doslej še nimamo niti enega krsta, je smrt pri nas že trikrat zamahnila s svojo koso. Prva je zatislila oči blaga Kuncčeva teta Mojca, dolgoletna cerkvena pevka in Marijina družbenica, pa tudi dolgoletna skrbna gospodinja pri Kuncu. Znala je združiti v življenju največjo modrost: molitev in delo in je v tem našla svoj cilj in svojo srečo.

Drugi je odšel od nas Trinkl nov oče. V prejšnjih letih je bil kovač po poklicu. Kakor hrast je bil vedno trden in zdrav. Trden je bil tudi v svojih verskih in narodnih načelih. Zavratna bolezen pa je izčrpala njegove telesne sile in 14. januarja je odšel v večnost. Ženi vdovi naše iskreno sožale!

Minuli ponedeljek, 16. febr. pa nas je zapustila Makčeva mati, Marija Oparjan. Dasi v najboljših letih, ji zavratna bolezen rak ni prizanesla. V bolnici in pri raznih zdravnikih je iskala zdravja, a zastonj.

Kljub pogostim smrtnim slučajem se je pri nas v letošnjem pustu čezmerno veliko plesalo in godlo. Kjer se pleše, se tudi pije in navadno mnogo zapije! Zato je marsikoga glava bolela, ker je bila denarnica prazna. No, drugi so bili pa tembolj veseli, ker so dobro izkupili in si na stroške veseljakov nabasali torbe!

Omenili bi še, da je tudi k nam prišla šolska komisija. Videli je sicer nismo, a otroci so doma pripovedovali o tem. Učiteljstvo jo je skozi ves teden pričakovalo in bilo na njen prihod pripravljeno; kajti po poročilih otrok so bile mize v razredih vse v rožicah in table proti vsej dosedanji navadi polne slovenskih spisov. Po odhodu

komisije so pa baje rožice ostale po mizah, ne pa slovenščina na tablah. Zopet je zavel germanski veter po šolskih prostorih. Samo po šoli, ko odidejo ostali otroci domov in so učenci z učiteljem vred izmučeni in nedovzetni, še ostanejo »slovenski zaprtniki« v razredu in se učijo materne jezike. Kakšni bodo uspehi te »idealne dvojezične šole«, bomo šele videli.

Vsekakor imamo vtis, da bi šola rada naredila kar čez noč iz naših otrok, ki so razen treh vsi slovenskega pokolenja, cele čistokrvne pragermane. Zato še ni dosti, da je normalni šolski pouk več ali manj popolnoma nemški, otroci naj bi poleg tega še v nemških igralnih nastopih tudi pred javnostjo pokazali svojo jezikovno pripadnost. Tako je naša šolska mladina pod vodstvom učiteljstva maja minulega leta priredila v gostilni pri Škofu materinsko proslavo — čuj in pomisli — s *plešom*. »Kaj takšnega nismo doživeli niti pod bivšim učiteljem in verskim odpadnikom Pörčem«, so se zgražali starejši ljudje in zmajali z glavami. — »Früh übt sich der Meister!« je menda bilo pri tem vodilno načelo naših naprednih vzgojiteljev. In res so kmalu postali naši šolski otroci v gostilniških manirah pravi mojstri. Na kvatrnjo nedeljo v decembru so ponovno nastopili v gostilni Škof z igrico »Das gestohlene schwarze Buch«. Tudi generalna vaja je bila na predan v omenjenih gostilni, ki že od nekada rada sprejema nemške goste, bodisi od blizu pa tudi dalje s severa. Misleč si, kar znajo odrasli, to znamo tudi mi, se je spravila skupina mladih igralcev ob priliki te generalne vaje na okusno etiketirane steklenice Škofove gostilniške zaloge. Najprej so si privoščili steklenico »kaltererja«. Ker jim je ta dobro teknila in je bila zaloga še obilna, so se spravili še na steklenico likerja. Da bi ga mogli bolj mirno poluckati, so pustili generalno vajo in se umaknili v zatijše z gozdom poraščenega Gradišča. Tam jim je verjetno sladka pijača kar dobro teknila; kajti zvečer so prišli več kot židane volje z »vaje« domov. Samo mladi želodci, še nenavajeni takšnih težkih preizkušenj, so se uprli in naredili mladim »korenjakom« in njih staršem nemalo težav.

No, kaj rečete k temu? — Nekdo bi morda pogruntal tako: namesto »Gestohlenen schwarzes Buch« — »Die gestohlene Likör-

Prošnja prijateljem

Prejšnji številki »Našega tednika-Kronika« je bila priložena poštna položnica (Erlagschein). Tiste, ki je še niste uporabili, prosimo, da se je takoj poslužite in plačate naročnino za tekoče leto 1959 in sicer vsaj za 6 mesecev, kar znaša 30.— šil, če pa morete, pa za vse leto, to je 60.— šil.

Stroški za izdajanje lista se iz leta v leto večajo in v zadnjem času je skrajšanje delovnega časa na 45 ur tedensko prineslo novo podražitev.

Vsem naročnikom, ki so naročnino že poravnali se prav lepo zahvalimo, tiste pa, ki nam jo še dolgujejo za nazaj, prosimo, da jo čimprej poravnajo.

List je postal v teku let zvest obiskovalec naših družin, vasi in fara. Spremlja jih v dobrem in slabem, poroča o veselih in žalostnih dogodkih, nudi pestro branje, pri naša poročila iz tujih krajev in seznanja vas s položajem na svetu.

Zato je vaš resnični prijatelj in ta prijatelj ima tudi svoje težave. Zato prosimo vse tiste, ki zmorejo, da pri izpolnjevanju položnice za naročnino še primaknejo nekaj zraven za tiskovni sklad. Za vsak dar vnaprej Bog plačaj, ker smo prepričani, da vaš »Tednik« ne trka zastonj na vaša dobra srca!

Kdor hitro da, dvakrat da, pravi naš narodni pregovor.

Uprava

flasche!« Mi pa smo mnenja in to bo najboljši in najpravi odgovor: »Früh übt sich der Meister!« Tudi odgovorni vzgojitelji pač ne bodo vedeli boljšega odgovora in izgovora!

Glavno pri tem pa je le, da gostilniško podjetje ni utrpelo škode. Za ukradeno pijačo so morali prispevati po salomonski razsodbi starši mladih »mojstrov«.

Vprašujemo se starejši ljudje, ki gledamo življenje skozi očala dolgoletnih izkušenj: »Ali je bilo treba teh žalostnih izgredov?« ... Ne in nikakor, če bi ostala šola tam, kamor spada, — v šoli!

Življenje v Kmetijski šoli v Tinjah je lepo in poučno

Gojencev kmetijsko-gospodarske šole v Tinjah piše:

Dragi prijatelj!

Lep večer je danes. Po končanem pouku in delu stojim pri oknu učilnice in gledam v zvezdno nebo. Mesec je pravkar prikul iz za gora v daljavi. Premišljuje o tem in onem, pa mi je prišla misel, da bi Vam nekaj napisal o našem življenju na šoli v Tinjah.

Letos nas je samo devet gojencev, dočim jih je druga leta bilo okrog 20. Kljub temu pa imamo reden pouk v polnem obsegu v vseh 20 predmetih, ki jih vsebuje učni načrt. Z zanimanjem sledimo predavanjem, kajti po nekaj urah smo že spoznali, da nam bodo nudile mnogo koristnega za življenje. Največjo važnost polagajo seveda na gospodarske zadeve, kot živinorejstvo, poljedelstvo, vrtnarstvo, živilnozdravništvo, gozdarstvo, sadjarstvo in sploh napredno, moderno gospodarjenje. Poleg tega pa dobivamo pouk o lepem vedenju, o zgodovini, uče nas slovenščine, računstva, knjigovodstva in pomoči pri nezdah. Tudi vzgojna vprašanja in versko življenje imata svoje mesto v delovnem programu, prav tako življenje kmeta v družini in na vasi. Kajti ni dovolj, da si pridobiš samo strokovno-gospodarsko izobrazbo, za življenje je treba tudi značajne vzgoje.

Če se kmet tudi v bodoče ne bo zavedal, da njegovo življenje zavisi od Boga in njegovo gospodarstvo od Njegovega blagoslova, se bo zaman trudil, pa če bodo traktorji in drugi moderni stroji še tako brneli — tudi ob nedeljah. Zato rabi tudi moderni kmet vzgoje v večnih resnicah, ki so edine varne smernice v človeškem življenju. Prav posebno to velja za kmečko mladino, ki je izpostavljena tolikim škodljivim vplivom, kateri so pogosto njena poguba, kar kažejo posebno prometne nesreče.

Poleg pouka imamo pa še vedno dovolj časa za zabavo. Gojenci smo se že med seboj dobro spoznali in postali prijatelji. Zelo sem vesel, da sem v tej šoli in vsakomur svetujem, da se letos pravočasno javi za novi tečaj, ki se bo začel prihodnje jesen.

Vse koroške fante pozdravlja

Friderik Kumer.

Dajmo živini prava krma

(O izgubi hranilnih snovi v krmi)

Če ste jeseni prav preračunali, koliko krme boste to zimo rabili in če ste število živine v hlevu prilagodili tem zalogam, potem morajo biti sedaj silosi in seniki še do polovice polni. Vsak bo imel dober občutek, če bo ugotovil, da bo stalež svoje živine še lahko zadostno krmil.

Vendar pa je treba pri vsem tem upoštevati še to, da je krma v teku zimskih mesecev izgubila precej hranilnih snovi. Te izgube niso malenkostne in povzročajo v večini hlevov nazadovanje proizvodnje mleka in mesa tudi tedaj, če je še dovolj krme na razpolago. Na podlagi tega dejstva spoznamo, da je uspeh gospodarjenja na kmetiji odvisen od mnogih činiteljev in da se pri kmečkem obratu ne da kalkulirati s tako gotovostjo kot v industrijskem obratu.

Namen konzerviranja krme je, ohraniti lastnosti zelenih rastlin v čim večji meri, da jih ima živina v zimskem času na razpolago. Zato se bodo ohranili v bodoče le tisti načini konzerviranja krme, ki bodo zagotavljali ohranitev hranilnih snovi, to se pravi potrebnih amino kislin in toličnih kislin, vitaminov in provitaminov. Na prvem mestu so provitamin A, znani karotin, druge snovi in rudnine.

Kmetijstvo in evropski trg

Zvezni minister g. Thoma je v svojem otvoritvenem govoru kmetijskega zimskega zborovanja na Dunaju izjavil, da kmetijstvo spričo svojih proizvodnih in tržnih težav sicer ni pokazalo inicijative za uresničitev evropskega tržišča, je pa vedno bilo mnenja, da se je Avstriji treba vključiti v tozadevna pogajanja z ozirom na celotno gospodarstvo in zavoljo pomena povečanega in sproščenega Evropskega tržišča za naše izvozno gospodarstvo. Veliki uspehi pri dviganju proizvodnje so privedli do tega, da nam je uspelo v skoro vseh panogah kmetijstva kriti potrebe potrošnikov in jih v nekaterih panogah celo prekorsiti, kar nujno zahteva tudi izvoz. Spričo tega se vedno hitreje spreminja mišljenje kmetijstva glede položaja evropskega tržišča v smislu pozitivnega zanimanja, kajti v nekaterih panogah kmetijstva in gozdarstva smo že sedaj navezani na izvoz, v nekaterih drugih pa nas nadaljni razvoj odprodaje sili vedno bolj k izvozu. Naše gozdarstvo je bilo že od nekdaj navezano na izvoz. V zadnjih letih se nam je posrečilo spet doseči položaj iz leta 1938 v živinoreji in mlečnih proizvodih; v izvozu živine za zakol pa smo dosegli upoštevanja vredne položaj. V vrsti kmetijskih panog pa je možno biti kos vprašanju odprodaje samo, če se posreči izvažati presežke. To velja za mlekarske proizvode in pa druge kmetijske proizvode: plemensko živino, živino za zakol, semenski krompir, sadje ali vino.

V razvoju izvoznega položaja avstrijskega kmetijstva in gozdarstva bomo šli v bodočnosti še naprej, kajti še zdaleka nismo dosegli meja naših zmognosti. Mobilizirati se dajo še velike rezerve. In to bo treba v interesu naše konkurenčne zmognosti tudi doseči.

Predvideni razvoj pa zahteva, da se kmetijstvo pri pogajanjih o evropskem tržišču ne bo zavzemalo samo za nekatere panoge, ki bi jih uvozi lahko ogrozili, ampak mora na drugi strani zavzeti tudi pozitivno stališče do tistih panog, ki so navezane na izvoz in s tem na odstranitev meddržavnih trgovinskih zaprek.

Avstrijsko kmetijstvo mora vztrajati pri zahtevi, da bodo pričeli postopoma odpravljati dosedanje zaščitne ukrepe na področju carin in kontingentov v okviru bodoče cone prostega trgovanja samo v slučaju, če mu bodo istočasno v dodatni pogodbi zagotovili vsaj isti izredni statut, kot so ga zagotovili kmetijstvu držav, ki so članice Evropske gospodarske skupnosti. Od avstrijskega kmetijstva, ki ima veliko gorskih, malih in srednjih kmečkih obratov, se ne more zahtevati, da bi se vključilo v evropski konkurenčni boj pod manj ugodnimi pogoji, kot so se druge države.

Iz tega razloga skuša doseči avstrijsko kmetijstvo že leta sem zakon o kmetijstvu, s pomočjo katerega naj bi dosegli tako čimvečjo stabilnost cen in prodaje, kot izboljšanje proizvodnih pogojev in povečanje proizvodnje v kmetijstvu na podlagi raznih sistemov tržnega reda in vsakoletnega

Pa tudi če je vse to v redu, lahko potem še vedno ugotovimo, da živina proti koncu zime sena ne mara več žreti. Pri daljšem ležanju se zmanjšuje količina vitaminov posebno v senu. Posledica tega je nazadovanje proizvodnje in pojavijo se mnoga zimska in pomladna obolenja živine.

Ker je po toči zvoniti prepozno, je treba že sedaj nekaj ukreniti, da do tega ne bo prišlo. Živini bo treba dajati takoj polnovredne rudninske mešanice, ki vsebujejo najvažnejše rudninske snovi, kalcij, fosfor in sledne elemente, kot so potrebni posameznim živalim. Tako potrebuje n. pr. govedo natrij, magnezij, železo, baker, mangan, žveplo, jod in kobalt. Glede vitaminov se kmetom, ki imajo na zalogi še nepopolno kislo krmo v zadostni meri, ni treba bati. Drugače pa je tam, kjer je na razpolago premalo kisle krme za krmiljenje čez zimo in morajo zato krmiti živino v glavnem le s senom.

Seveda tudi v takih slučajih lahko poskrbimo, da živina ne bo imela slabe krme. Kupiti je treba naravna sredstva, ki vsebujejo vitamine, n. pr. ribje olje ali druge vitaminske preparate, s katerimi prepreči-

poročila o položaju kmetijstva. Te cilje je treba smatrati za konstruktivne ukrepe aktivne agrarne politike, ki niso samo v interesu kmetijstva, ampak tudi v interesu potrošnikov.

Upati je, da bodo pristojni krogi kmalu spet pokazali potrebno razumevanje in pripravljenost za nadaljevanje pogajanj o kmetijskem zakonu, da se bo tako tudi avstrijsko kmetijstvo moglo vključiti v težavno konkurenčno tekmo na evropskem tržišču vsaj pod približno enakimi pogoji kot druge države.

Šiling postaja redek!

Izgleda, da so se uračunali tisti, ki so špekulirali na tiho razvrednotenje našega šilinga. Trenutno spada naš denar med prav solidne evropske valute. Narodna banka izkazuje za minuli december okroglo 16 milijard in petsto milijonov šilingov, ki so bodisi v novcih ali bankovcih v obtoku. Za ta denar ima v svojih trezorih okroglo 5 milijard zlata in 12 milijard deviz - to so terjatve na inozemstvo v inozemskih valutah - kritja.

Solidnost avstrijskega šilinga prikazuje predvsem odlok Narodne banke, ki se nahaja pod nadzorstvom zvezne vlade in njenega finančnega ministra, z dne 1. januarja 1959, po katerem smejo inozemci odslej svoje terjatve pri avstrijskih kreditnih zavodih pljubno preračunavati v tuje valute in vlagati prošnje na izplačilo svojega dobroimetja v zaželeni tuji valuti. Pred tedni je Narodna banka promet s tujim denarjem in z devizami še olajšala in odločila, da se odslej tudi tečaj valut in deviz svobodno odloča na dunajski efektivni borzi po vsakodnevnih ponudbi in povpraševanju. Le izvoz zlata je še vezan na posebno dovoljenje osrednje banke.

Še nedavno je bilo tako, da si imel lahko dovolj šilingov, nisi jih pa mogel zamenjati v druge valute. Država je le-te potrebovala za kritje šilinga in je morala torej z valutami in devizami dobro gospodariti. Otežkočila je uvoz blaga, da ni bilo treba zanj izvažati deviz. Pospeševala pa je izvoz in tujski promet, da je prišlo čim več tuje ga denarja v deželo. Trenutno je tako naša blagovna kakor tudi plačilna bilanca izravnana. To se pravi: ne uvažamo več kakor izvažamo in tudi ne dolgujemo več kakor pa imamo terjatev na inozemce. Torej je trenutni denarni in gospodarski položaj razmerno prav ugoden. Šiling je trden in že čutimo, da začenja nekam primanjkovati. Treba bo torej pravočasno z njim štediti, da si ga prihranimo za čas potrebe in nujnih izdatkov.

Seve je velika preskušnja naše gospodarske solidnosti vendarle še pred nami. Cene in plače se ne smejo zviševati, davki in tarife pri železnicah, pošti in drugod ne smejo naraščati, skratka: naša gospodarska proizvodnja se ne sme podražiti in biti moravna v stanu, da bomo uspešno tekmovali na mednarodnem trgu z drugimi državami. Na tem trgu odločata samo nižja cena in boljša kakovost. Tako veli neizprosni go spodarski zakon.

mo bolezn živine, ki nastanejo zaradi pomanjkanja vitaminov. Seveda je treba biti pri teh preparatih previden, ker ponujajo ravno različne mešanice rudninskih snovi in vitaminskih preparatov po čisto neutemeljenih cenah. Urad za pospeševanje kmetijstva bo v tem pogledu vedno rad prišlo na pomoč in dal tozadevne nasvete, če se boste obrnili nanj in mu zaupali. Posebno važno je to za tiste, ki hočejo zvišati donos mleka z dodatki k navadni krmi.

Če napravite napako in kupite beljako-vinska krmila, da bi samo z njimi povečali donos mleka, in pri tem ne upoštevate rudninskih snovi, se bodo pri živini kmalu pojavile motnje v plodnosti. Če se v takih slučajih ne uporablja itak že narejena mešana krma, ki vsebuje dodatno še mineralne snovi in navadno tudi vitamine, je treba dodajati oljnemu kolaču in otrobom krmnih žitaric na vsak način še z vitamini. dopolnjeno zmes rudninskih snovi. Mlada živina, ki še raste, pa nujno potrebuje take dodatke h krmi.

O sredstvih za zaščito rastlin

Zadnjič smo pisali o škropljenju sadnega drevja in pri tem navedli nekatera škropila. Če danes spet pišemo o teh, storimo to zavoljo tega, ker je med njimi tudi nekaj strupenih. Taki sredstvi sta tudi »Systox« in »Metasystox«, ki ju v trgovini lahko kupite le pod gotovimi pogoji. Obe sredstvi sta namreč za človeka in domače živali strup. »Systox« je mnogo bolj nevaren kot pa »Metasystox«. Obe škropila sta izvrstno sredstvo proti listnim ušem. Da pa zavarujemo pred strupenim učinkom sebe, otroke in domače živali, je treba vedeti nekaj osnovnih pravil o zaščiti pred obema.

»Systox« pride lahko v telo z vdihovanjem, z dotikom s kožo in skozi usta. Če imate kdaj opraviti na vrtu ali v sadovnjaku s tem škropilom, si povežite rokave sukniča, obujte čevlje ali gumijaste škornje, posadite na glavo klobuk ali kapo in nataknite na roke gumijaste rokavice. Da se proti vetru nikdar ne sme škropiti, ker sicer dobimo vse škropilo nazaj v obraz, je pa samo po sebi umetno. »Systox« lahko kupite v trgovini samo, če pokažete izkaznico, ki vas upravičuje kupovati strupe. Zaradi tega zaščitnega ukrepa oblasti bo verjetno le malo ljudi prišlo do tega škropila. Drugače pa je z drugim, ki se imenuje

Naročite potrebna gnojila!

Avstrijski kmetje potrebujejo vsako pomlad 150.000 ton umetnih gnojil raznih vrst, ki jih izdeluje tvornica dušičnih gnojil v Linzu. Največjo skrb pa povzroča tej tvornici dejstvo, da kmetje še vedno prepozno naročajo gnojila in morajo zato na pošiljke čakati in odlagati nujno delo na polju. Tvornica v Linzu zmore na dan naložiti in odpraviti 5.000 ton umetnih gnojil, kar pa je včasih še premalo in se zato pošiljke zakasnijo.

Vsakomur je znano, da umetna gnojila lahko shranjujemo tudi za daljšo dobo, ne da bi se pokvarila. Pametno zato ravna tisti, ki si oskrbi potrebne količine umetnih gnojil in odpraviti tednov pred pričetkom dela na polju s tem, da jih naroči že zadosti zgodaj, ko tvornica še nima polnih rok dela s pošiljkami. Umetna gnojila so v različnih dobah tudi različno draga. V kratkem bo tvornica v Linzu dobavljala umetna gnojila v zrnatih obliki.

je »Metasystox« in ga je mogoče kupiti v trgovini le proti podpisu. To sredstvo je, kot že rečeno, precej manj strupeno kot »Sistox« in silno smrdi, kar izključuje zamenjavo z njim.

Če je dan posebno vroč, če je suho ali močno vetrovno, tedaj ne škropite niti z enim niti z drugim.

Ko pa škropite, ne smete ne jesti, ne piti in tudi ne kaditi. Po končanem delu pa se je treba preobleči (to še prav posebno pred jedjo) in očistiti. Zamazano obleko je treba dobro osnažiti, prav tako obutev in pokrivalo in si potem dobro umiti roke in obraz. Vsaj 8 dni po škropljenju ne puščajte na vrt ali v sadovnjak kokoši, domačih zajcev in drugih malih živali.

Zadnji čas za škropljenje s »Systoxom« je 4 do 6 tednov pred spravilom pridelka; z »Metasystoxom« pa 3 do 4 tedne. S tema škropiloma pa ne smete škropiti nikdar povrtine!

Prazne doze in ostanke teh škropil je najbolj pametno zakopati v zemljo. Na splošno pa je treba vsa sredstva za zaščito rastlin imeti shranjena na takem prostoru, ki je otrokom, domačim živalim in vsem, ki z njimi nimajo nič opraviti, nedosegljiv!

Našim gospodinjam

Česen - velik prijatelj našega zdravja

Ostati mlad, ostati elastičen - je že od nekdaj vroča želja človeštva. Hitrost današnjega časa pa se kaj malo ozira na naše potrebe: trudnost, popuščanje delovne moči, nervoznost in druge motnje splošnega počutja nam iz dneva v dan bolj grenijo življenje.

Zahteve današnjega časa vodijo do prehitre obrabe telesa, do prehitrega staranja. Nenaravno življenje, nezdrava prehrana, premalo gibanja na svežem zraku, ponočevanje, to so činitelji, ki nam krajšajo življenje.

A kaj storiti?

Pa stopimo zopet v kraljestvo gospodinje, v kuhinjo. Da, prav tu ležijo neprecenljiva zdravila, čeprav samo v obliki neznanega česnovnega stroka.

O česnu kot čudodelni rastlini so se nam ohranila poročila v najrazličnejših oblikah. Pripisovali so mu celo nekakšne magične lastnosti; Homer ga omenja celo v svoji Odiseji. V zdravilstvu so česen uporabljali že Arabci in Kitajci, omenjajo ga pa tudi najstarejši zdravniki starega veka.

Hipokrat je predpisoval česen pri vseh motnjah prebavnih organov, priporočal ga je ženskam pri nerednem mesečnem perilu, a tudi pri pljučnici. Dioskorid ga je priporočil proti glistam in kačjem piku, proti hemeridom in celo proti oteklinam. Tudi Galen je imel česen v velikih časteh. Plinij, pisec Zgodovine prirode, je v svojem znanem in velikem delu posvetil česnu nekaj strani. Ljudstva pa so videla v česnu nekaj svojega rešitelja ob času raznih epidemij. Priporočali so ga zlasti pri želočnih in revmatičnih obolenjih, celo pri kožnih boleznih, pri jetiki, koleri in kugi.

Kaj pa je ostalo od vsega tega do današnjih dni na področju zdravniške vede, terapije in farmakologije?

V svežih česnovnih strokih se nahaja vrsta olja z antibiotsko učinkovitostjo. Česen pa

vsebuje tudi vitamine iz skupin: B, C, D in še neke hormone.

Česen zmanjšuje in ublažuje krvni pritisk, pomaga pri pljučnih obolenjih in pri ledvičnih boleznih. Krepi delovanje srca in omili neprijetnosti pri arteriosklerozi. Izkazal se je koristen, če smo se zastrupili z nikotinom, pri zasluženju dihalnih organov, zlasti pri bronhiju. Izvrsten je kot antiseptično sredstvo, ker uničuje bakterije, bacile griže, tifusa in paratifusa. Tudi Kochov bacil je občutljiv za česen, ki nas torej podpira tudi v boju proti tuberkulozi.

Česen je vsestransko koristen. Zato ga bo imela dobra in skrbna gospodinja vedno pri roki in ga dodajala seseklanega različnim jedem. Vse zelenjave, predvsem pa solate kar kličejo po njem, saj tudi zboljšuje okus, a kar je še bolj važno: česen je velik prijatelj zdravja.

Koliko je vredno delo gospodinje?

Po vsem svetu se ljudje ukvarjajo z raznimi statistikami; potrebnimi in nepotrebnimi, važnimi, pa tudi brezsmiselnimi.

Angleški znanstvenik Colin Clark pa je s svojimi ugotovitvami razveselil ves ženski svet. Izračunal je, koliko je vredno delo gospodinje in to vrednost izrazil v denarju. Dokazal je, da znaša delo angleških mater eno tretjino proizvodnje cele Anglije.

Colin Clark je vzel za podlago plače hišnih pomočnic v Angliji, kuharic, otroških negovalk, peric itd. ter izračunal, da bi morala zaslužiti vsaka gospodinja, preračunano v šilinge, na leto vsaj 40.000 šilingov.

Nega dojenčkov zahteva po njegovem največje priznanje: 42.000 šil. na leto, nega večjih otrok pa polovico te vsote. Z možmi pa se žene manj ukvarjajo in jim posvetijo delo, ki je vredno le 6.000 šilingov.

Tako je v Veliki Britaniji. Morda se bo tudi pri nas našel kak pozoren možki, ki bo dal s slično statistiko razmer pri nas tudi našim ženam priznanje.

Pri nas na Koroškem

KOTMARA VES

Na pustno nedeljo je priredila naša igral-ska skupina v farni dvorani pet iger — enodejank, ki so bile kakor nalašč za pust: kratkočasne. Vmes pa je prepeval moški zbor pustne pesmi, ki so ga poslušalci nagradili z burnim ploskanjem. Prireditev je bila na pustni ponedeljek zvečer ponovljena.

Smrt nas je obiskala letos že, trikrat: usmilila se je Pušnikove matere ter jo rešila dolgega bolehanja. Nato se je zglasila dvakrat v Medretrah: pri Jakliču in Kupcu ter pobrala gospodarja, ki sta umrla oba nagle in neprevidene smrti. Prvega so našli mrtvega v njegovem stanovanju, drugega je pa zadela srčna kap. Kakor že tolikokrat, se je tudi tokrat uresničil preročilo: Kakšna tvoja nedelja, takšna tvoja smrtna ura. Žalujočim sorodnikom naše sožalje.

SKOČIDOL — PODRAVLJE

Glede ljudskega gibanja v minulem letu poročamo, da biva v župniji 1310 kato-ličanov in 180 drugovercev. — Večina prebivalstva je še danes slovenskega pokolenja, pravih Nemcev t. j. potomcev staršev nemške narodnosti razmeroma ni veliko, mešanih zakonov (družin) t. j. takih, kjer je ali oče ali mati nemškega rodu oz. obratno, mati ali oče pa slovenskega, pa precej. — Otroci je bilo rojenih 40, med njimi 29 v beljaški bolnici, 11 doma. Bir-mancev je bilo le 11, sv. obhajil je bilo v fari 2506, v misijonišču Vernberg pa laič-nih 4995, redovnih pa 34.008. Misijonskih sester z novinkami je 80. — Umrlo je 11 oseb, med njimi tudi vestni cerkveni klju-čar Tomej Keuschnig, pd. Dami v Podrav-ljah. Poročena sta bila 2 para doma, 6 pa-rov pa v Beljaku pri frančiškanih.

Med že letos umrlimi 4 osebami — Ur-šulino Gasser, Viljemino Lampl in bivšim tukajšnjim šolskim ravnateljem v pokoju g. Ernestom Sille, navajamo posebej biv-šega uslužbenca pri železniški direkciji v Beljaku g. Ferdija Anderwalda. Bil je tudi tretjerednik in predsednik farnega odbora, 71 let, star. Katolik ne le po mišljenju, temveč tudi v dejanju. Pri pogrebu sta ga

zato stavila za vzgled č. g. rektor iz gradu Vernberg in krajevni župnik. Bil je res svetilnik za vse vernike ob cesti. Sveti naj njemu in vsem rajnim večna luč!

Snega zdaj že 2 meseca ni. Kar ga je prinesel november, je že skopnel. Zato za mladino ni smučanja in sankanja, odrasli pa kljub temu na več krajih s čoki stre-ljajo na ledenih kegljiščih. Snega ni, mraz pa je! — Šolske komisije iz Dunaja k nam ni bilo, kajti vsi starši so podlegli javne-mu(?) mnenju in so odjavili svoje otroke od pouka slovenskega jezika. Žalostno! Prav bi bilo le, da bi se vsi otroci t. j. otroci slovenske in otroci nemške narodnosti (ali mešanega rodu) učili poleg državnega tudi slovenski jezik in sicer voljno, dobro in resno.

Tudi letos oz. že lani so obiskovali razni »Trije kralji« naše vasi in družine. Veči-noma pa so bila to še nedorasla dekleta. Svojtčas so hodili in peli v čast sv. Trem kraljem samo odrasli fantje ali možje, ki so večinoma peli stare slovenske narodne pesmi. Letos takih ni bilo več slišati!

Na dan vednega češčenja sv. Rešnjega Telesa, dne 31. januarja, je bilo letos zelo lepo in sončno vreme. Zato je bila tudi udeležba faranov malo bolj številna v spo-vednici in pri obhajilni mizi. Krajevnemu župniku je pomagalo še pet drugih du-hovnikov. Težo dneva je pa tudi to leto nosil preč. g. p. Jakob Vučina iz reda p. kapucinov iz Celovca. Čast mu in zahvala!

Za farno cerkev je napravil umetnik g. Miroslav Jerina na Trébinju pred lan-skim Božičem nov Betlehem z štalico roj-stva Gospodovega. Figure (3 svete osebe, pastirje, kralje, ovce, kamele, osla in kravo etc.) oskrbimo po možnosti še pred kon-cem tega leta. — Za veliki teden imamo od lani tudi nov božji grob, ki ga je nam na-redil isti umetnik.

Meseca januarja je imel pa preč. g. Fran-ce Posch, župnik iz Globasnice, v Podrav-ljah in v Skočidolu lepo predavanje s sli-kami o Jeruzalemu, Lurdu in Fatimi, ki jih je večinoma sam posnel. Mraz je bil. Skupna udeležba je bila 110 oseb, veči-noma mladina (otroci). Kdor ni bil še v teh svetih krajih, je mogel na ta način poroma-ti vsaj v duhu tja. Priznanje predavatelju za lepe podobe in spretno spremne be-sede! Za kdaj pozneje nam je obljubil slike iz Grčije, Turčije in zlasti Aten in Carigrada!

V Vernbergu so zdaj duhovne vaje za vse

stanove in tudi dan mater! Javi se, kdor k oddaljenim slovenskim ne bi mogel! Oglas visi na cerkveni oglasilnici v farni cerkvi!

V februarju so imeli pri pd. Mačku v Podravljah shod tudi člani čebelarkega društva za občini Vernberg in Lipa. Čla-nov je zdaj le 28 več, sestanka pa se je udeležilo le 13. Panjev imajo vsi skupaj sedaj nekaj nad 300. Odbor s predsedni-kom g. Martinom Sternadom je občni zbor enoglasno potrdil spet za tekoče leto. Glavni razgovor se je sukal okoli vprašanja po-letnih pasišč (Žel. Kapla, Samotsk na Šta-jerskem, Svinsk nad Beljakom in Hum nad Vernbergom). Daj Bog na priprošnje sv. Ambroža, patrona čebelarjev, uspešno letino za čebele in čebelarje ter zlasti slo-gu med njimi. Kajti »Nesloga tlači, le sloga jači!«

ZIHPOLJE (Smrti in rojstva)

Smrt se zmiraj oglašja pri nas. V novem letu smo imeli že tri pogrebe, dve odrasli ženski in eno 3-mesečno dekletce smo polo-žili k večnemu počitku na božji njivi.

Dne 25. januarja smo ob veliki udeležbi pogrebcev spremili na njeni zadnji poti trgovko Ano Hočnik na Zihpoljah. Pred 30 leti jo je zapustil mož in v zadnji vojni ji je padel edini sin; ostala ji je samo še edina hči. Bila je verna in pridna žena ter je do-bro pripravljena odšla v večnost.

Pri Ravšu v Dolčivesi so dobili krepkega fantička, ki so ga krstili za Tomaža Karla. Mizar Peter Hribernik in žena Florija-na sta si pod cerkvijo postavila lepo hišo. Tu sta dobila deklico, ki je bila krščena za Veroniko.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 2. 3.: 14,00—14,45 Poročila, obja-ve, pregled sporeda. — Kdo ve? (8.) — 17,55—18,10 Iz znanih operet. — TOREK, 3. 3.: 14,00—14,30 Poročila, objave. — V marcu leta... (Kulturni ko-ledar). — SREDA, 4. 3.: 14,00—14,45 Poročila, ob- jave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 5. 3.: 14,00—14,30 Poročila, objave. — Kako so postav-

Dunajski velesejem zopet odpira duri

Na spomladanskem dunajskem velesejmu, ki bo od 8. do 15. marca 1959, bo letos razstavljalo 3700 gospodarskih obratov iz vseh štirih vetrov sveta svoje proizvode. Ena tretjina razstavljalcev je iz tujine. Med avstrijskimi firmami, ki jih je skupno 2837, je tudi 20 razstavljalcev iz Koroške, je izjavil zvezni svetnik Porges, predstavnik velesejmske družbe, na konferenci za koroški tisk, ki sta ji pri-sostvovali še: magistratni direktor dr. Gröll v ime-nu celovške občine ter dr. Jermendy in dr. Trage v zastopstvu Zbornice za obrtno gospodarstvo. Du-najski velesejem uživa že utrjen ugled v mednarod-nem svetu, kot eden izmed velikih splošnih medna-rodnih velesejmov, kjer se srečuje evropski in pre-koceanski poslovni svet, kjer lahko vidiš razstav-ljene najrazličnejše proizvode, od dunajskih dam-skih klobukov, pa do velikanskih tovarniških stro-jev, od vinske poskušnje pa do živilskih krmil, od hišne opreme do motornih vozil.

V preteklem letu uprava velesejma ni gradila no-benih novih poslopij, pač pa je izboljšala tehnične naprave v že obstoječih. S tem je izpolnila želje razstavljalcev po prikladnejšem dovozu in odvozu ter razkladanju razstavnih predmetov. V veliko »Dvo-rano narodov« je bil napeljan železniški tir, prav ta-ko je bil podaljškan železniški tir na stavbno raz-stavišče pod milim nebom. Sedaj bodo mogli raz-

stavljalci tudi svoje največje stroje pripeljati na železniškem vagonu naravnost do mesta, ki jim je za razstavi določeno.

Tudi letos je posebno za kmetovalce pomembna razstava rejne govedi, ki je postala posebno priljub-

ljena med dunajskimi mesarji. Razstavljene živali na koncu namreč prodajo in po dražbi je moč v gotovih dunajskih mesarijah videti napis: »Tu se prodaja meso volov z velesejma.«

Kmetijskemu in gozdnemu gospodarstvu je po-svečena posebna razstava o urejevanju hudourni-kov, saj so prav v zadnjih letih hudourniki zaradi prevelike sečnje povzročili težka opustošenja tudi pri nas na Koroškem. Zelo dobro je založena tudi razstava najnovejših poljedeljskih in gozdarskih strojev.

KUPIM borov les po najvišjih dnevnih cenah. Zamenjam ga tudi za vsakovrstni les, ali za ladijska tla, cement, strešno opeko, za Heraklit ali druga stavbeni material. Johann Žagar, Klagenfurt — Celovec, Rampenstrasse.

Siegfried Weyr

Še eno raketo bodo izstrelili v kratkem Združene države proti Luni, poročajo iz Washingtona. Isto poročilo tudi pristavlja, da bo treba najbrž še 15 let znanstvenih in tehničnih raziskav za izstrelitev prve ra-kete s človeško posadko na Luno.

FREMDENZIMMER Sonderaktion

Beste Qualität — unschlagbarer Preis
und

MÖBEL-

Winterschlussverkauf!

VÖLKER-MÖBEL

Klagenfurt, Villacher Ring 45-47. Tel. 57-25

KLAGENFURT 10.-Oktoberstr.
(neben Kino Prechtl)

MÖBELHAUS STADLER KLAGENFURT

THEATERGASSE 4

UNSERE

Fremdenzimmer

schön, modern und preiswert

haben in der vergangenen Saison allge-meinen Anklang gefunden... Auch heu-er bringen wir

neue Modelle in solider Ausführung und laden Sie zu unverbindlicher Besichti-gung ein.

Zustellung frei Haus | Zahlungser-leichterungen durch eigene Möbelauf-taus

Große Auswahl in GEBRAUCHTWAGEN

mit Zustandsgarantie bei

Thampitsch & Co.

Klagenfurt

Werkstätte — Servicestatio — Teilelager
VILLACHER STRASSE 181, Tel. 26-60, 54-30

Globoko znižane cene

perila - blaga - volne
pri

L. Maurec

Klagenfurt, Alter Platz 35

Oglašuj v našem listu!

Radlmayer pomaga varčevati!

Theresienthaler-
tkanina pri

RADLMAYR

BELJAK - VILLACH